

PWYLLGOR CRAFFU'R CABINET

(Remotely via Teams)

Aelodau sy'n Bresennol:

Dydd Iau, 23 Gorffennaf 2020

Cadeirydd: Cynghorydd M.Harvey

Is-gadeirydd: Cynghorydd S.Rahaman

Cynghorwyr: S.E.Freeguard, N.T.Hunt, S.K.Hunt,
S.A.Knoyle, A.Llewelyn, S.Miller, R.Mizen,
J.D.Morgan, S.Paddison, L.M.Purcell,
S.M.Penry a/ac A.N.Woolcock

**Swyddogion sy'n
Bresennol:** S.Phillips, K.Jones, H.Jenkins, C.Griffiths,
H.Jones, I.Vaugh, D.Hopkins, N.Thomas,
A.Harding, S.Curran, T.Davies, A.Manchipp,
C.Plowman a/ac C.Davies

**Gwahoddedigion y
Cabinet:** Cynghorwyr P.A.Rees

1. **STRATEGAETH ADFERIAD**

Cyflwynwyd strategaeth ddrafft ar sefydlogi i'r Aelodau, sef y cyfnod rhwng ymateb ac adferiad yn dilyn cychwyniad COVID-19. Roedd y strategaeth yn cynnwys fframwaith cyffredinol a fyddai'n cefnogi ymagwedd gyson a chydlynus wrth i'r cyngor symud tuag at adferiad. Nodwyd bod y strategaeth ddrafft yn cael ei chyflwyno i'r holl Bwyllgorau Craffu er mwyn iddynt wneud sylwadau cyn ei chyflwyno i'r Cabinet ar 30 Gorffennaf 2020 i'w chymeradwyo.

Rhoddodd swyddogion drosolwg cryno o gynnwys y strategaeth, gan esbonio ei bod wedi'i rhannu'n dair adran a oedd yn cynnwys edrych yn ôl ar yr hyn a wnaeth y cyngor yn ystod y cyfnod ymateb i'r argyfwng, edrych at y dyfodol wrth i'r DU symud o'r cyfnod ymateb a map ffordd o gamau gweithredu.

Nodwyd bod trydedd ran y strategaeth yn cael ei chyflwyno fel map ffordd o gamau gweithredu - roedd yn dilyn trefn system goleuadau

traffig ac yn nodi sut i symud ymlaen o'r cyfnod dan gyfyngiadau symud llwyr, drwy'r system goleuadau traffig i sefyllfa lle gall gwasanaethau weithredu unwaith eto.

Amlygwyd mai'r prif reswm dros yr adroddiad hwn oedd rhoi cydestun ar gyfer sefyllfa bresennol pob cyfarwyddiaeth a'r hyn roeddent wedi'i wneud yn ystod y pandemig. Manylwyd ar hyn yng nghyflwyniad pob cyfarwyddiaeth.

Mynegwyd pryder am y gwrthdaro rhwng trefniadau aelodaeth pwyllgor craffu'r cabinet ac aelodau'r panel adferiad. Bydd swyddogion yn archwilio hyn yn fanylach ac yn rhoi cyngor yn ôl yr angen.

Rhoddodd y Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol y diweddaraf am faterion ariannol yn dilyn cychwyniad diweddar COVID-19. Nodwyd y byddai adroddiad cyllideb pellach yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet ym mis Medi a fydd yn manylu ar y sefyllfa ariannol arfaethedig ar gyfer gweddill 2020-2021 ac yn egluro cyfleoedd ariannu pellach.

Cafwyd trafodaethau ynghylch sicrhau bod y cyngor yn cyfathrebu â'r cyhoedd yn gywir. Nodwyd bod cynnwys y cyhoedd yn hanfodol ac felly byddai prif bwyntiau'r adroddiad a oedd yn ymwneud â chyfathrebu'n cael eu hegluro cyn eu cyflwyno i'r Cabinet ym mis Gorffennaf.

Nodwyd efallai y byddai Pwyllgor Craffu'r Cabinet yn dymuno cynnwys y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn eu Blaenraglen Waith er mwyn craffu ymhellach a gweld yr effeithiau y mae COVID-19 wedi'u cael ar feysydd megis yr economi a chydraddoldebau.

Edrychodd Aelodau ymlaen at gael y diweddaraf am fonitro'r strategaeth yn sesiynau'r dyfodol.

2. CYLLID A GWASANAETHAU CORFFORAETHOL - CYNLLUNIAU CYFLENWI AC ADFER GWASANAETHAU CYFREDOL

Rhoddodd y Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol drosolwg cryno o'r gwaith a wnaed gan y gyfarwyddiaeth yn ystod pandemig COVID-19.

Caiff aelodau eu diweddarau'n rheolaidd am gylch y gyllideb flynyddol yng nghyfarfodydd y pwyllgor craffu. Rhoddwyd gwybodaeth iddynt am yr effaith a gafwyd ar y gwasanaethau canlynol oherwydd pandemig COVID-19 a'r galw am y gwasanaethau hynny:

- Gwasanaethau Cyfreithiol
- Adnoddau Dynol a
- Gwasanaethau Ariannol.

Canmolwyd y Gwasanaethau Cyfreithiol am barhau i gael y diweddaraf am newidiadau i ddeddfwriaeth yn ystod y cyfnodau digynsail hyn, i sicrhau bod y cyngor yn gweithio'n effeithlon.

Nodwyd bod y cyngor wedi parhau i dalu'r holl staff yn ystod y pandemig hwn ac wedi rhoi cymorth i fusnesau gyda'u hardrethi busnes.

Canmolwyd y staff gan Gadeirydd y Pwyllgorau Cynllunio a Thrwyddedu am safon eu gwaith ac am roi cefnogaeth i'r pwyllgor er mwyn ei gynnal o bell.

Nododd y pwyllgor y diweddariad.

POLISI, GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD A DIGIDOL - CYNLLUNIAU CYFLENWI AC ADFER GWASANAETHAU CYFREDOL (I DDILYN)

Derbyniodd aelodau gyflwyniad am y cyflwyniad gwasanaeth a ddarperir ar hyn o bryd a'r cynlluniau adferiad ar gyfer y gwasanaethau polisi, democrataidd a digidol, a ddsbarthwyd cyn y cyfarfod.

Nodwyd bod gwasanaethau megis y Tîm Cyfathrebiadau wedi gorfod cynyddu oriau a hyd eu hwythnos gwaith i ateb y galw.

Amlygwyd bod pandemig COVID-19 wedi rhoi llawer o syniadau newydd i fusnesau y gallant eu defnyddio, megis roedd y Tîm Cyfathrebiadau'n postio fideos ar-lein, yn darparu arwyddion yn y fwrdeistref sirol ac yn cadw mewn cysylltiad â'r cyhoedd drwy alwadau ffôn yn ogystal â thrwy gyhoeddi'u datganiadau arferol i'r wasg.

Roedd y galw wedi bod yn uchel hefyd yn Adran y Gwasanaethau Digidol wrth sicrhau bod y gweithlu'n gallu gweithio gartref. Roeddent

wedi darparu gwasanaethau ar-lein er mwyn ateb y galw megis ar wefan leol, drwy'r Chat Bot, Chat Live a thrwy roi cyngor gyda Threth y Cyngor ar-lein.

Rhodddwyd y diweddaraf i aelodau am y gwaith a wnaed gan yr Adran Gwasanaethau Democrataidd i sicrhau y gellid cynnal cyfarfodydd pwyllgor o bell. Roeddent yn rhoi'r cyngor a'r arweiniad diweddaraf am newidiadau i aelodau'n rheolaidd drwy alwadau lles, camau gweithredu brys a gwefan holi ac ateb. Fe'u canmolwyd am alluogi i gyfarfodydd o bell fynd yn eu blaenau ar ôl i ddeddfwriaeth gael ei diwygio, a nodwyd mai Castell-nedd Port Talbot oedd yr awdurdod cyntaf i gynnal cyfarfod o'r cyngor o bell.

Pwysleisiwyd y cydweithio a gafwyd rhwng adrannau gwahanol ac fe'i hanogwyd ar gyfer y dyfodol.

Nodwyd bod dyletswyddau'r Gymraeg wedi'u llacio oherwydd effaith COVID-19 ar y gweithlu, fodd bynnag mae swyddogion yn gweithio i ailddechrau gwasanaethau dwyieithog yn y dyfodol agos.

Cafwyd trafodaethau am sut y bydd blaenoriaethau'n wahanol yn y dyfodol oherwydd effaith COVID-19. Nodwyd bod y pwyllgor craffu'n canolbwyntio ar flaenoriaethu'r hyn sy'n bwysig iddo'i ystyried yn ei Flaenraglen Waith, megis y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus.

Roedd aelodau'n falch o nodi'r diweddariadau gan bob Cyfarwyddiaeth a chytunwyd y byddai sesiwn ar y Blaenraglen Waith yn cael ei threfnu ar gyfer yr hydref er mwyn canolbwyntio ar y prif bynciau a drafodwyd yn y cyflwyniadau i helpu gyda'r cam adferiad.

CADEIRYDD